

۲۰۲۰/۰۲/۰۲

غوټ جانباږ

خط آهن الی شیرخان بندر به زودی ساخته خواهد شد

افغانستان و تاجکستان عنقریب ذریعہ خط آهن با هم وصل می شوند.

حکومت تاجکستان اخیراً طرح موافقتنامه ایرا با افغانستان در باره اعمار خط آهن که دو کشور را با هم وصل می نماید، تأیید نمود.

در فیصله نامه مصوب حکومت تاجکستان ضمناً قید گردیده که خط آهن آینده از ناحیه "جلال الدین بلخی" (قبلاً در زمان اتحاد شوروی این منطقه به نام "کلخوز آباد" یاد می گردید) الی "پینج پائین" (واقع در خاک تاجکستان) و متعاقباً تا شهرک سرحدی "شیرخان بندر" در قلمرو افغانستان ادامه خواهد یافت.

مصوبه فوق یاد شده وزیر ترانسپورت تاجکستان را مکلف می سازد تا موافقتنامه مطروحه را به نمایندگی از تاجکستان با جانب افغانستان به امضاء برساند، و در صورت ضرورت در متن آن تغییرات و اضافاتی که محتوای آنرا تغییر ندهد، وارد نماید.

همزمان به وزارت امور خارجه تاجکستان وظیفه سپرده شده تا در چوکات قواعد موجوده زمان و مکان امضای موافقتنامه متذکره را با جانب افغانستان به توافق برساند.

سهراب میرزاده معاون اول وزارت ترانسپورت تاجکستان در تابستان سال گذشته (۲۰۱۹) به ژانز خبری "آسوشنئید پرس" یادآور شده بود که افغانستان و تاجکستان در مورد اعمار خط آهنی که متعاقباً دو کشور را با ترکمنستان وصل خواهد نمود، به توافق رسیده اند.

موصوف خاطر نشان ساخت که یک "گروپ مشترک و خاص کاری" برای ترتیب و تدوین موافقت نامه متذکره تعیین گردیده و در حال حاضر بالای آن کار می نماید. معین وزارت ترانسپورت تأکید نمود که

مسیر به توافق رسیده خط آهن از شیرخان بندر، کندز - مزار شریف - شبرغان - اندخوی - آقینه عبور خواهد نمود.

قابل یاد آوری است که خط آهن مذکور در چوکات تفاهمنامه سه جانبه میان افغانستان - تاجکستان - ترکمنستان که در سال ۲۰۱۳ توسط روسای دولت کشورهای متذکره به امضاء رسیده است، اعمار میگردد.

در آن ایام، تاجکستان می خواست با استفاده از این خط قلمرو ازبکستان را دور بزند و خود را به این ترتیب به مسیرهای بین المللی خطوط آهن وصل نماید. رهبری ازبکستان در آن زمان به بهانه های گوناگون در برابر انتقال بارهای تاجکستان از طریق خط آهن بالای خاکش موانع ایجاد می نمود.

دور نخست این خط که در برگیرنده شهرهای اتا (عطاء؟) مراد - امام نظر (ترکمنستان) - آقینه (افغانستان) بود، در اخیر سال ۲۰۱۶ روسای جمهور دو کشور (افغانستان و ترکمنستان) افتتاح نمودند.

در عین حال، در رابطه به انتخاب مسیر خط آهن که از افغانستان به تاجکستان بیانجامد از همان ابتداء میان حکومت های دو کشور اختلافاتی وجود داشت. جانب تاجکستان فاصله کوتاه تر - ۱۶۰ کیلومتر را پیشنهاد می نمود، در حالیکه حکومت افغانستان بر اعمار خطی به فاصله نسبتاً طولانی تر، یعنی ۵۰۰ کیلومتر پافشاری می نمود.

در پایان کار، مذاکرات طرفین با امضای پروتوکول مربوطه موفقانه خاتمه یافتند. سند امضاء شده در سال ۲۰۱۴ برای توافق بعدی به حکومت ترکمنستان ارسال گردید.

اما حکومت ترکمنستان آنگاه، بنا بر دلایل نامعلوم پروتوکول مربوط به تطبیق بعدی پروژه اعمار خط آهن ترکمنستان - افغانستان - تاجکستان را تأیید ننمود.

در اواخر سال ۲۰۱۷ جانب ترکمنستان سرانجام با اعمار پروژه متذکره موافقت نموده، لیکن تاجکستان پس از روی کار آمدن رئیس جمهور جدید در ازبکستان و به گرمی گزاینده مناسبات میان دو کشور، دیگر علاقمند اعمار خط آهنی که ازبکستان را دور بزند، نبود.

به تاریخ ۱۸ سپتمبر ۲۰۱۸ سفیر تاجکستان در ازبکستان "صادق عاشوربایزاده" ضمن مصاحبه ای با نشریه "کامیرسانت" (چاپ روسیه) یاد آور گردید که "بهبودی مناسبات با تاشکند، دوشنبه را واداشت تا طرح اعمار خط آهن را از ترکمنستان الی تاجکستان از طریق نواحی شمال افغانستان برای "بعدها موکول" نماید.

در عکس العمل به اظهارات سفیر تاجکستان وزارت امور خارجهٔ ترکمنستان "مراتب تعجب خود را ابراز داشته، علاوه نمود که نظر رسمی حکومت ترکمنستان در رابطه به مسئله به مقامات تاجکستان از طریق چینل‌های دیپلماتیک رسانده شده است.

به دنبال آن، ترکمنستان به مثابهٔ اقدام متقابل ترانزیت بارهای تاجکستان را از طریق قلمرو خود ممنوع قرار داد، و این اقدام تقریباً طی تمام ماه اکتوبر ۲۰۱۸ ادامه داشت.

تغییر و بهبودی مثبت وضعیت در این مسئله صرف در اخیر اکتوبر سال ۲۰۱۸ طی اجلاس نوبتی کمیسیون مشترک همکاری‌های اقتصادی – تجارتي و علمی تخنیکي بين الحكومتی تاجکستان – ترکمنستان رونما گردید.

طرفین توافق نمودند که فعالیت‌های مشترک‌شان را در قبال اعمار خط آهن که این دو کشور را از طریق خاک افغانستان وصل نماید، شدت و سرعت می بخشند.

از منابع کشورهای آسیای مرکزی و فدراسیون روسیه

نوشته : غوث جانباز

افغانستان و تاجکستان عنقریب ذریعهٔ خط آهن وصل می شود